

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Нечерда Валерія Борисівна – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя, Інститут проблем виховання НАПН України.

АКСІОЛОГІЧНИЙ І АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ

Формування соціально успішної особистості учня є одним із пріоритетних завдань у системі сучасної освіти. Його вирішення потребує створення в закладах загальної середньої освіти сприятливих умов для інтеріоризації учнями соціально значущих норм і цінностей, активізації їх прагнень бути соціально успішними, обрання ними власних моделей соціальної успішності. З цією метою застосовують різні теоретико-методологічні підходи. Аналіз психолого-педагогічних джерел і масової освітньої практики дає підстави стверджувати, що процес формування соціально успішної особистості учня ефективніше відбувається у річищі акмеологічного й аксіологічного підходів.

Розвиток суспільства неможливий без системи гуманістичних соціально-моральних ціннісних орієнтацій особистості. Ціннісні орієнтації становлять один із критеріїв соціалізації особистості, тому що виконують функції регуляторів поведінки людини, а отже, визначають її функціонування й розвиток, саме тому «система освіти України має формувати у підростаючого покоління внутрішню потребу жити й діяти відповідно до гуманістичних загальнолюдських цінностей» [1, с. 65].

Відтак, в системі освіти реалізація завдань формування соціально успішної особистості учня неможлива без *аксіологічного підходу*, оскільки саме він дозволяє розглядати процес виховання в учня необхідних для соціальної успішності якостей і компетентностей, як засіб формування цінностей, зокрема, загальнолюдських, таких, як життя, свобода, мир, честь, істина, праця, знання, здоров'я, та тих, що останнім часом стали пріоритетними у новій системі координат соціального розвитку суспільства – компетентність, ініціативність, мобільність, асертивність, стресостійкість, конкурентоздатність та ін.

У практиках формування соціально успішної особистості учня за допомогою аксіологічного підходу відбувається виявлення учнем змісту певної цінності і її значення, забезпечується її усвідомлення й емоційно позитивне ставлення до даної цінності, її прийняття та включення у суб'єкт-суб'єктні взаємини учня з дорослими й однолітками та зміцнення ціннісного ставлення до оточуючого у поведінці учня.

Основою *акмеологічного підходу* є орієнтація на «акме» – максимальний прояв особистісного ресурсу, що досягається постійним самовдосконаленням на всіх етапах життя й діяльності людини. Акмеологічний розвиток учня передбачає оптимістичний погляд на нього та його майбутнє. Впровадження акмеологічного підходу у процес виховання соціально успішної особистості забезпечує підвищення в учнів мотивації до ефективної соціалізації, формування в них навичок самостійного цілепокладання і планування,

здійснення вибору пріоритетів, саморегуляції, зокрема, самоконтролю і самокорекції, а також рефлексії, саморефлексії і самоактуалізації, творчої діяльності і соціальної активності, тож «місія акмеологічної школи полягає у допомозі вихованцям оволодіти технологіями життєвого й соціального успіху» [2, с. 31].

Спільними ознаками формування соціально успішної особистості учня в річищі зазначених підходів постає виховання, яке ґрунтується на партнерській взаємодії усіх суб'єктів освітнього процесу та створенні ситуацій успіху, що сприяє становленню соціально зрілої конкурентоспроможної особистості, здатної до саморозвитку і самоосвіти, гармонійної взаємодії з оточуючим світом, прийняття відповідальних рішень та успішної самореалізації у соціумі.

Поєднання аксіологічного й акмеологічного підходів на основі принципу логічної доповнюваності дозволить враховувати можливості освітнього середовища закладу загальної середньої освіти й максимально точно розробити індивідуальну траєкторію формування соціальної успішності учня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вітвицька С. С. Аксіологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя. *Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал*. Вінниця: Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки, 2015. Вип. 10. С. 63–67.

2. *Акмеологія шкільної освіти: наук.-метод. посібник* / За заг. ред. Г. С. Сазоненко. Київ: «Основи», 2010. 560 с.

Нівня Ганна Олександрівна. – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ

БІНАРНА ЛЕКЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Зростання ролі інтернету в житті сучасної молоді породжує принципово нові підходи до пошуку та осмислення інформації. Не можливо не дооцінювати роль, яку інтернет відіграє в навчанні сучасних студентів. Разом із грандіозними перспективами доступу до великого об'єму знань виникають специфічні проблеми. Це, по-перше, змішання достовірної та недостовірної інформації, пов'язане із невмінням студента обирати авторитетні джерела. По-друге, послаблення пізнавальної активності студентів. Це, очевидно, зумовлено доступністю інформації, яка знецінює останню. Парадокс полягає в тому, що впевненість у тому, що будь-яку інформацію можна отримати в будь-який момент призводить до того, що до цієї інформації не звертаються майже ніколи. Третя проблема впливає з другої та полягає в еклекичності знань студентів, невмінні формувати сталі зв'язки між отриманими знаннями. Оскільки робота